

[Početna Stranica](#) > ... > [Sudski Postupci](#) > [Uredba o Digitalizaciji – Obavijesti Država Članica](#) > [Czechia](#)

Uredba o digitalizaciji – obavijesti država članica

Sadržaj omogućio

Češka

Češka

Ova stranica sadržava informacije o obavijestima koje države članice dostavljaju u skladu s Uredbom (EU) 2023/2844.

1. Nacionalni IT portali za komunikaciju sa sudovima ili drugim tijelima

Češka trenutno ne koristi informacijski portal za sudjelovanje u sudskim postupcima i elektroničku komunikaciju između fizičkih i pravnih osoba i nadležnih nacionalnih pravosudnih tijela s funkcijama koje odgovaraju europskoj elektroničkoj pristupnoj točki iz Uredbe (EU) 2023/2844 Europskog parlamenta i Vijeća.

2. Nacionalno pravo o videokonferenciji u građanskim i trgovačkim stvarima

Pravila kojima se uređuje upotreba videokonferencija ista su za građanske i trgovačke stvari i sadržana su u članku 102.a Zakona o građanskom postupku (Zakon br. 99/1963, kako je izmijenjen). Sud može koristiti videokonferenciju kako bi, na primjer, sudioniku omogućio sudjelovanje u postupku, saslušao svjedoka ili vještaka ili za usmeno prevođenje.

Sud može dopustiti korištenje videokonferencije na zahtjev bilo kojeg sudionika, ali može odlučiti to učiniti i na vlastitu inicijativu ako to smatra primjerenim. U takvim slučajevima nije potrebna suglasnost sudionika za korištenje videokonferencije. Zakonom se ne propisuje poseban postupak za donošenje odluka o tome hoće li sudionik sudjelovati u postupku putem videokonferencije. Međutim, sud može sudionicima omogućiti da se očituju o toj mogućnosti i dati im odgovarajući sudski rok za to.

Sudjelovanje u postupcima putem videokonferencije osigurava se pristupom na daljinu. Zakonom se ne propisuje mjesto odakle se sudionik može uključiti u postupak na daljinu. Jedini je uvjet da tijekom videokonferencije sud mora moći utvrditi identitet svakog sudionika koji nije fizički prisutan u sudnici te se mora osigurati da osoba koja se saslušava na daljinu nije pod nikakvim neprimjerenim utjecajem.

Zakonom se zahtijeva izrada audiovizualne snimke rasprava koje se održavaju putem videokonferencije. Osim toga, sud može sastaviti i zapisnik. Snimka je dio spisa predmeta. Može se reproducirati ili kopirati pod istim uvjetima koji se primjenjuju na uvid u spis (članak 44. stavak 4. Zakona o građanskom postupku). Međutim, na uvid u spis imaju pravo samo sudski službenici i sudionici u postupku te njihovi zastupnici. Druge osobe mogu od suda zatražiti uvid u spis. To će biti dopušteno samo ako imaju pravni interes za uvid u spis ili ako postoje drugi ozbiljni razlozi. Ministarstvo pravosuđa uspostavilo je jedinstveni prostor za pohranu audiozapisa i videozapisa koji omogućuje da se snimke reproduciraju i kopiraju i putem vremenski ograničenog pristupa na daljinu, pri čemu vezu za pristup na daljinu može koristiti samo osoba kojoj je poslana poveznica, pod istim uvjetima koji se primjenjuju na osobu koja pregledava spis predmeta.

Tijekom postupka putem videokonferencije potrebno je osigurati pravilno funkcioniranje tehničke veze. U tu svrhu sud obično organizira testnu vezu znatno prije zakazane rasprave (obično nekoliko dana unaprijed). Ako

tijekom rasprave ipak dođe do problema s vezom, sudionik ili neka druga osoba uključena u postupovnu radnju može uložiti prigovor na kvalitetu audiozapisa ili videozapisa.

Sudovi uglavnom koriste računalne aplikacije kao što su Cisco Webex i Real Desktop Presence za održavanje sudskih rasprava putem videokonferencije. Kad je riječ o hardveru, uglavnom koriste videokonferencijske setove (sustave) posebno izrađene za videokonferencije. To su, na primjer, Polycom RealPresence Group 310, 510 i 700, Cisco RoomBar, RoomKit, RoomKit+ i DeskPro.

3. Nacionalno pravo o videokonferenciji u kaznenim stvarima

(a) Korištenje videokonferencije za rasprave uređena je nizom odredbi Zakona br. 141/1961 o kaznenim sudskim postupcima („Zakon o kaznenom postupku”), a posebno člancima 52.a i 111.a.

U članku 52.a navode se tri skupine razloga za korištenje videokonferencije, odnosno zaštita prava osoba (u ovom se slučaju u zakonu navodi dob i zdravstveno stanje), sigurnosna pitanja (na primjer, zabrinutost za sigurnost svjedoka) i drugi važni razlozi, kao što su troškovna učinkovitost i ubrzanje kaznenog postupka. Međutim, korištenje videokonferencije mora biti u skladu s prirodom postupovne radnje i tehnički izvedivo.

U članku 111.a Zakona o kaznenom postupku utvrđeno je više pojedinosti kojima se uređuje saslušanje okrivljenika ili drugih osoba putem videokonferencije. U stavku 2. istog članka utvrđuje se način za provjeru identiteta osobe koja se saslušava (za pojedinosti vidjeti u nastavku), dok se u stavku 3. utvrđuje postupak za provjeru identiteta tajnog svjedoka. U skladu s člankom 111.a stavkom 4. Zakona o kaznenom postupku, prije početka rasprave putem videokonferencije osobu koja se saslušava mora se obavijestiti o načinu održavanja rasprave. Osoba mora biti obaviještena i o mogućnosti prigovora na kvalitetu videokonferencije. Prigovori na lošu kvalitetu video ili audioprijenosa mogu se podnijeti u bilo kojem trenutku tijekom rasprave. S obzirom na to da je potrebno zaštititi sva prava osobe koja se saslušava (osobito prava okrivljenika na obranu), čak i u slučaju saslušanja putem videokonferencije, podrazumijeva se da se saslušanje mora zaustaviti ako je kvaliteta prijenosa loša ili potpuno prekinuti ako loša kvaliteta veze sprječava neometanu komunikaciju ili ako se, na primjer, sudionici saslušanja međusobno ne vide.

Članak 52.a

Tehnička oprema za prijenos slike i zvuka (dalje u tekstu „videokonferencijska oprema”) može se upotrebljavati pri provođenju postupovnih radnji u kaznenim postupcima ako je to potrebno radi zaštite prava osoba, osobito s obzirom na njihovu dob ili zdravstveno stanje, ili ako je to potrebno zbog sigurnosnih ili drugih važnih razloga.

Članak 111.a

(1) Ako se saslušanje okrivljenika provodi upotrebom videokonferencijske opreme, njegov se odvjetnik obavješćuje o vremenu i mjestu na koje je okrivljenik pozvan. Ako se suokrivljenik, svjedok ili vještak saslušava na taj način, okrivljenikov odvjetnik obavješćuje se o vremenu i mjestu održavanja rasprave pred nadležnim tijelom kaznenog progona.

(2) Ako se saslušanje osobe provodi upotrebom opreme za videokonferenciju, njezin identitet provjerava službenik suda, državnog odvjetništva ili policijskog tijela kojeg je u tu svrhu ovlastila osoba koja vodi raspravu. Osoba koja provjerava identitet u mjestu u kojem se nalazi osoba koja se saslušava može biti službenik suda, državnog odvjetništva, zatvora ili policijskog tijela, uz suglasnost osobe koja provodi saslušanje, pod uvjetom da ga je za to ovlastio predsjedavajući sudac, glavni državni odvjetnik, upravitelj zatvora ili načelnik policijskog tijela. Taj službenik mora biti prisutan u mjestu u kojem se osoba koja se saslušava nalazi tijekom rasprave.

(3) Identitet svjedoka čiji je identitet tajan i čije se saslušanje provodi putem opreme za videokonferenciju u sudskom postupku provjerava predsjedavajući sudac ili službenik zadužen za osiguranje zaštite povjerljivih podataka kojeg je on imenovao a, u predsudskom postupku, službenik državnog odvjetništva ili policijskog tijela nadležan za zaštitu povjerljivih podataka kojeg je imenovao glavni državni odvjetnik ili načelnik policijskog tijela. Taj službenik mora biti prisutan u mjestu u kojem se tijekom rasprave nalazi svjedok čiji je identitet tajan.

(4) Tijelo kaznenog progona koje vodi saslušanje obavješćuje osobu koja se saslušava prije početka saslušanja koje se provodi putem opreme za videokonferenciju o načinu održavanja rasprave.

(5) U bilo kojem trenutku tijekom saslušanja koje se provodi putem opreme za videokonferenciju osoba koja se sasluša može uložiti prigovor na kvalitetu video ili audioprijenosa.

(b) U skladu s češkim pravom pristanak na raspravu putem videokonferencije nije uvjet za njezino održavanje, a primjenjiva su pravila samo opća pravila kojima se uređuju rasprave.

(c) Ministarstvo pravosuđa je u okviru projekta „Uvođenje videokonferencije u pravosudni sektor“ od 2014. do 2016. postavilo gotovo 170 videokonferencijskih uređaja, i to ne samo na sudovima svih stupnjeva, nego i u državnim odvjetništvima i zatvorima, te je tako osiguralo odgovarajuću infrastrukturu za videokonferencije.

(d) U skladu s člankom 33. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku, prava okrivljenika uključuju pravo na odabir odvjetnika i savjetovanje s njim tijekom postupovnih radnji koje provodi tijelo kaznenog progona. Međutim, okrivljeniku tijekom saslušanja nije dopušteno savjetovati se s odvjetnikom o tome kako odgovoriti na pitanje koje mu je postavljeno. Okrivljenik može zatražiti da ga se sasluša u prisutnosti njegovog odvjetnika i da odvjetnik sudjeluje u drugim postupovnim radnjama u predsudskoj fazi. Čak i ako se okrivljenik nalazi u pritvoru ili služi kaznu zatvora, može razgovarati sa svojim odvjetnikom bez prisutnosti treće osobe.

Članak 33. Prava okrivljenika

(1) Okrivljenik ima pravo očitovati se o svim činjenicama koje mu se stavljaju na teret i dokazima, ali ima i pravo na šutnju. Može iznijeti činjenice i podnijeti dokaze u svoju obranu, dostaviti podneske, podnositi zahtjeve i tražiti pravne lijekove. Ima pravo odabrati odvjetnika i savjetovati se s njim tijekom postupovnih radnji koje provodi tijelo kaznenog progona. Međutim, prilikom saslušanja ne može se savjetovati s odvjetnikom o tome kako odgovoriti na pitanje koje mu je postavljeno. Okrivljenik može zatražiti da ga se sasluša u prisutnosti njegova odvjetnika i da odvjetnik sudjeluje u drugim postupovnim radnjama u predsudskoj fazi (članak 165.). Ako se nalazi u pritvoru ili služi kaznu zatvora, može razgovarati sa svojim odvjetnikom bez prisutnosti treće osobe. Navedena prava primjenjuju se na okrivljenika čak i ako je lišen pravne sposobnosti ili mu je ona ograničena.

(...)

Predmetnu osobu u kaznenom postupku može zastupati punomoćnik (članci 50. i 51. Zakona o kaznenom postupku), koji može biti odvjetnik.

Povjerljivost komunikacije između odvjetnika i njegove stranke opće je načelo koje se primjenjuje i za rasprave putem videokonferencije. U skladu s člankom 21. stavkom 1. Zakona br. 85/1996 o odvjetništvu odvjetnik je dužan čuvati povjerljivost svih činjenica za koje sazna tijekom pružanja pravnih usluga. Čuvanje odvjetničke tajne nužna je osnova za odnos povjerenja između odvjetnika i stranke.

Nacrt zakona o izmjeni Zakona o odvjetništvu (Dokument Zastupničkog doma br. 623) trenutačno je u zakonodavnom postupku (konkretno, čeka se drugo čitanje u Zastupničkom domu Češkog parlamenta). Izmijenjenim zakonom, među ostalim, ojačat će se zaštita povjerljivosti između stranke i odvjetnika. U tu svrhu u Zakon o odvjetništvu dodaje se novi članak 3.a kako slijedi:

(1) Informacije koje čine sadržaj komunikacije odvjetnika, odvjetničkog vježbenika i drugih osoba iz članka 21. stavka 9. točke (a) sa strankom tijekom obavljanja odvjetničke djelatnosti povjerljive su, ako je takva povjerljivost u interesu stranke. Isto tako, informacije dobivene ili nastale tijekom ili u neposrednom kontekstu obavljanja odvjetničke djelatnosti povjerljive su jer omogućuju dobivanje informacija o sadržaju komunikacija iz prve rečenice ili o pruženim pravnim uslugama, ako je takva povjerljivost u interesu stranke.

(2) Informacije iz stavka 1. kojima raspolažu osobe koje nisu odvjetnik, odvjetnički vježbenik ili druge osobe iz članka 21. stavka 9. točke (a) moraju biti izričito označene kako bi bilo jasno da je riječ o povjerljivim informacijama zaštićenima ovim Zakonom.

(3) Svatko tko dobije informacije iz stavka 1. ne smije ih zloupotrijebiti ili otkriti drugoj osobi bez pravne osnove ili bez pristanka osobe kojoj su pružene pravne usluge.

(e) Informacije o tome kako se nositelje roditeljske odgovornosti ili druge odgovarajuće odrasle osobe obavješćuje o saslušanju djeteta putem videokonferencije ili druge tehnologije za komunikaciju na daljinu – Kako se u obzir uzima najbolji interes djeteta?

U skladu s člankom 60. Zakona br. 218/200 o kaznenoj odgovornosti maloljetnika i pravosudnom sustavu u odnosu na maloljetnike te o izmjeni određenih zakona (dalje u tekstu „Zakon o maloljetničkom pravosuđu“), zakonski zastupnik ili skrbnik maloljetnika, nadležno tijelo za socijalnu i pravnu zaštitu djece te Služba za probaciju i mirenje moraju se odmah obavijestiti o pokretanju kaznenog postupka protiv maloljetnika. U skladu s člankom 43. stavkom 1. Zakona o maloljetničkom pravosuđu zakonski zastupnik ili skrbnik maloljetnika također ima pravo zastupati maloljetnika, a posebno za njega odabrati odvjetnika, davati prijedloge te podnositi zahtjeve i pravne lijekove u njegovo ime. Zakonski zastupnik također ima pravo sudjelovati u svim postupovnim radnjama u kojima maloljetnik može sudjelovati u skladu sa Zakonom, što uključuje i saslušanja koja se provode putem videokonferencije.

Jednostavno rečeno, građanskopravni mehanizmi osiguravaju da nositelj roditeljske odgovornosti u načelu ne može biti osoba koju ne bi bilo u najboljem interesu djeteta obavijestiti o saslušanju djeteta. Ako roditelji ne ispune svoju roditeljsku odgovornost na odgovarajući način ili je zlorabuju ili grubo zanemare, sud će im je oduzeti ili ograničiti. U tom slučaju roditelji nisu nositelji roditeljske odgovornosti. Tada tu odgovornost preuzima druga odgovarajuća odrasla osoba (skrbnik), koja je ujedno i zakonski zastupnik djeteta i kao takva ima prava iz članka 43. Zakona o maloljetničkom pravosuđu ili, umjesto zakonskog zastupnika, odgovarajuća prava ima skrbnik *ad litem*, koji je druga odgovarajuća odrasla osoba (ali nije zakonski zastupnik, zbog čega su zasebno navedeni u članku 43. stavku 1. Zakona o maloljetničkom pravosuđu).

Člankom 43. stavkom 2. propisuje se da se, u iznimnim slučajevima u kojima nijedna odgovarajuća odrasla osoba iz stavka 1. ne može ostvariti predmetna prava u određenoj situaciji (na primjer zbog sukoba interesa), za ostvarivanje tih prava imenuje posebni *ad hoc* skrbnik, koji je obično osoba koju je predložio sam maloljetnik.

Članak 43. Zakonski zastupnik maloljetnika ili njegov skrbnik *ad litem*

(1) Zakonski zastupnik maloljetnika ili njegov skrbnik *ad litem* ima pravo zastupati maloljetnika, a posebno za njega odabrati odvjetnika, davati prijedloge te podnositi zahtjeve i pravne lijekove u njegovo ime. Zakonski zastupnik ujedno ima pravo sudjelovati u svim postupovnim radnjama u kojima maloljetnik može sudjelovati u skladu sa Zakonom. Ako je to u njegovu korist, zakonski zastupnik ili skrbnik *ad litem* mogu ostvarivati ta prava i protiv volje maloljetnika. Zakonski zastupnik maloljetnika ili njegov skrbnik *ad litem* također ima pravo postavljati pitanja osobi koja se saslušava, pregledavati spise, uz iznimku protokola o glasovanju i osobnih podataka svjedoka u skladu s člankom 55. stavkom 2. Zakona o kaznenom postupku, uzimati izvratke i voditi bilješke te o vlastitom trošku izraditi kopije spisa ili njegovih dijelova. Tijela kaznenog progona iz ovoga Zakona dužna su bez nepotrebne odgode uputiti zakonskog zastupnika ili skrbnika *ad litem* o pravima maloljetnika. Ako razlozi za imenovanje skrbnika *ad litem* u skladu sa stavkom 2. prestanu vrijediti, zakonski zastupnik maloljetnika ili njegov skrbnik *ad litem* obavještava se o pravima maloljetnika koja se mogu ostvariti u fazi postupka koja je u tijeku.

(2) U slučajevima u kojima postoji opasnost od kašnjenja i kad zakonski zastupnik maloljetnika ili njegov skrbnik *ad litem* ne može ostvariti svoja prava iz stavka 1. ili ako nije imenovan skrbnik unatoč razlozima za imenovanje, predsjedavajući sudac, a u predsudskom postupku državni odvjetnik, imenuje skrbnika *ad litem* kako bi maloljetnik ostvario svoja prava. Predsjedavajući sudac ili, u predsudskom postupku, državni odvjetnik imenuje skrbnikom *ad litem* osobu koju predloži maloljetnik. Ako maloljetnik ne predloži osobu ili predloži osobu za koju postoji opravdana sumnja da neće na odgovarajući način zaštititi interese maloljetnika, predsjedavajući sudac ili, u predsudskom postupku, državni odvjetnik određuje drugu prikladnu osobu, kao što je bliska osoba, zaposlenik tijela za socijalnu i pravnu zaštitu djece ili druga osoba s iskustvom u odgoju djece ili odvjetnik. Osoba koja nije odvjetnik može biti imenovana skrbnikom *ad litem* samo uz njezin pristanak. Odluka o imenovanju skrbnika *ad litem* dostavlja se imenovanoj osobi te, ako to nije isključeno zbog prirode predmeta, maloljetniku. Protiv odluke o imenovanju skrbnika *ad litem* može se podnijeti žalba.

Članak 60. Pokretanje kaznenog progona

Zakonski zastupnik maloljetnika ili njegov skrbnik *ad litem*, nadležno tijelo za socijalnu i pravnu zaštitu djece i Služba za probaciju i mirenje također se bez nepotrebne odgode obavješćuju o pokretanju kaznenog postupka protiv maloljetnika.

(f) U skladu s člankom 55.a stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku, snimanje videozapisa i audiozapisa obvezno je ako se pri obavljanju postupovne radnje u kaznenom postupku koristi oprema za videokonferenciju. Činjenica da je uz zapisnik snimljen audio i/ili videozapis postupovne radnje mora se zabilježiti u zapisniku tog

postupka a osim vremena, treba navesti mjesto i način izvršenja radnje te korištena sredstva (što je snimljeno i koje su vrste opreme za snimanje i medija korišteni za snimanje zapisa).

U skladu s člankom 55.a stavkom 2. Zakona o kaznenom postupku, tehnički medij sa zapisom mora se priložiti spisu ili se u spisu mora navesti gdje je on pohranjen. Na tom mediju treba navesti referentni broj spisa, ime saslušane osobe, vrijeme saslušanja i sve druge potrebne podatke te ga priložiti spisu ili pohraniti na sigurnom mjestu, a u spisu navesti gdje je pohranjen.

Budući da ti mediji služe za dokumentiranje tijeka postupovne radnje, ne bi ih trebalo ni na koji način mijenjati, primjerice skratiti, izrezati ili dopuniti popratnim tekstom, jer bi to moglo smanjiti njihovu dokaznu snagu i biti predmet naknadnih prigovora stranaka.

Treba napomenuti da Ministarstvo pravosuđa trenutačno razmatra primjedbe o izmjenama kaznenog zakonodavstva, koje će, među ostalim, utjecati na odredbe članka 55.a Zakona o kaznenom postupku kako bi korištenje videokonferencija u kaznenim postupcima postalo fleksibilnije, uzimajući u obzir i tehnološki napredak u tom području. Ta bi se izmjena trebala predstaviti vladi u idućim tjednima.

Članak 55.a

Korištenje posebnih sredstava za snimanje postupaka

(1) Ako je potrebno, tijek postupovne radnje može se bilježiti i stenografskim zapisom, koji se zatim, zajedno s prijepisom na običnom pismu, prilaže zapisniku, ili audiozapisom ili videozapisom ili na neki drugi odgovarajući način. Ako se u obavljanju postupovne radnje koristi videokonferencijska oprema, u svim se slučajevima izrađuje audiozapis i videozapis.

(2) Ako je uz zapisnik snimljen audiozapis ili videozapis postupovne radnje, to se evidentira u zapisniku radnje, a, osim vremena, mjesta i načina izvršenja radnje navode se i korištena sredstva. Tehnički medij sa snimljenim zapisom prilaže se spisu ili se u spisu navodi njegovo mjesto pohrane.

(g) Osoba koja se sasluša ima pravo uložiti prigovor na kvalitetu videozapisa i audiozapisa u bilo kojem trenutku tijekom saslušanja putem videokonferencije. Nakon prigovora može se, primjerice zaustaviti saslušanje dok se ne poboljša kvalitete zapisa ili se može prekinuti. U svakom slučaju, svi prigovori navode se u zapisniku postupovne radnje.

Tijekom predsudske faze može se podnijeti zahtjev u skladu s člankom 157.a Zakona o kaznenom postupku kako bi se preispitale radnje policijskog tijela (tj. ako policijsko tijelo nije postupilo u skladu sa zakonom, njegove se radnje mogu osporiti).

Presuda se može osporiti žalbom u skladu s člankom 245. i dalje Zakona o kaznenom postupku, u kojoj osoba koja ima pravo (koja je također, u mjeri u kojoj je to relevantno, okrivljenik i sudionik) može osporiti i povredu odredbi koje se odnose na postupak prije donošenja presude ako je zbog te povrede donesena netočna ili manjkava izreka presude. Ako je presudi prethodila bitna povreda postupka, osobito povreda odredbi o pravu na obranu, koja je mogla utjecati na pravilnost i zakonitost dijela presude koji se preispituje, žalbeni sud poništava presudu.

Svaka odluka policijskog tijela i prvostupanjske odluke suda i državnog odvjetnika mogu se osporavati pritužbom ako je to dopušteno zakonom. Presuda se može osporavati i zbog povrede odredbi o postupku koji je prethodio presudi, ako je takva povreda mogla dovesti do bilo kakve netočnosti izreke presude. Pritužbu može podnijeti i osoba na koju se presuda izravno odnosi, tj. u odgovarajućim slučajevima i okrivljenik ili sudionik.

(h) Za videokonferenciju upotrebljavaju se dvije platforme, Polycom i Webex, koje se upotrebljavaju od početka 2024.

(i) Ako osoba koja treba biti saslušana nije pritvorena niti služi kaznu zatvora, mora se pojaviti pred prethodno dogovorenim tijelom kaznenog progona (npr. sudom ili policijskom postajom u mjestu boravišta) koje će tehnički organizirati videokonferenciju s tijelom koje vodi saslušanje.

Tijelo kaznenog progona dužno je obavijestiti odvjetnika o mjestu i vremenu saslušanja, ali obavijest o mjestu saslušanja razlikuje se ovisno o postupovnom statusu osobe koja se sasluša. Ako okrivljenika treba saslušati

putem videokonferencije, odvjetnika bi trebalo obavijestiti o mjestu na koje je okrivljenik pozvan. S druge strane, ako se putem videokonferencije sasluša suokrivljenik kojeg ne zastupa obaviješteni odvjetnik ili svjedok ili vještak, mjesto iz kojeg će tijelo kaznenog progona voditi saslušanje navodi se kao mjesto održavanja saslušanja.

(j) Da, aplikacija Beey upotrebljava se za učitavanje audiozapisa ili videozapisa te daljnje pretvaranje u tekst. Sudovi, državno odvjetništvo i zatvori imaju pristup aplikaciji.

(k) Provjera identiteta osobe koja se sasluša uređena je člankom 111.a stavkom 2. Zakona o kaznenom postupku (za cjeloviti tekst odredbe vidjeti prethodni tekst). Ta se odredba primjenjuje na saslušanje osobe koja ima status okrivljenika (osumnjčenik, okrivljenik ili osuđenik), kao i drugih osoba, uključujući sudionike. Ako se saslušanje osobe provodi putem opreme za videokonferenciju, njezin identitet provjerava službenik suda, državnog odvjetništva ili policijskog tijela kojeg je za to ovlastila osoba koja vodi saslušanje, ovisno o tome koje tijelo kaznenog progona provodi saslušanje. U skladu s drugom rečenicom tog stavka, predsjedavajući sudac, glavni državni odvjetnik, upravitelj zatvora ili načelnik policijskog tijela može, uz suglasnost osobe koja provodi saslušanje, imenovati službenika suda, državnog odvjetništva, zatvora ili policijskog tijela u mjestu u kojem se nalazi osoba koju treba saslušati kao osobu koja provjerava identitet osoba koje se saslušavaju. Imenovani službenik mora biti prisutan na mjestu na kojem se osoba koja se sasluša nalazi tijekom rasprave.

(l) Kao što je prethodno navedeno, u skladu s člankom 33. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku, okrivljenik ima pravo zatražiti da ga se sasluša u prisutnosti njegovog odvjetnika i da odvjetnik sudjeluje u drugim postupkovnim radnjama tijekom postupka. Nakon što osoba koja se sasluša završi svoj neprekinuti iskaz, tijelo nadležno za kazneni progon, a zatim i druge osobe, mogu postavljati pitanja osobi koja se sasluša kako bi se otklonile eventualne proturječnosti u izjavi, kako bi se dodatno pojasnile činjenice koje je osoba navela ili kako bi se dopunile informacije koje osoba koja se sasluša nije sama navela u svojem iskazu (članak 92. stavak 3. i članak 101. stavak 3. Zakona o kaznenom postupku). Kad je riječ o saslušanju osobe mlađe od 18 godina, pitanja se mogu postaviti samo putem tijela kaznenog progona, a ne izravno odvjetnici ili druge osobe koje sudjeluju u saslušanju.

Članak 92.

(1) Saslušanje okrivljenika provodi se tako da se, koliko je to moguće, pruži potpuna i jasna slika činjenica relevantnih za kazneni postupak. Okrivljenik ni na koji način ne smije biti prisiljen svjedočiti ili priznati. Tijekom saslušanja mora se osigurati zaštita njegove osobe.

(2) Prilikom saslušanja okrivljenika se mora pitati o njegovim osobnim, obiteljskim, financijskim i drugim okolnostima kako bi se utvrdile činjenice potrebne za određivanje vrste i opsega kazne ako mu se izriče osuđujuća presuda. Osim toga, potrebno je postaviti pitanje o svim prethodnim kaznama i drugim kaznenim progonima okrivljenika.

(3) Okrivljeniku se mora pružiti prilika da detaljno odgovori na optužbu, osobito dostavljanjem dosljednog prikaza činjenica na kojima se temelji optužba, navođenjem svih okolnosti koje umanjuju ili pobijaju optužbu i podnošenjem dokaza o tome.

(4) Od okrivljenika se može zatražiti da dopuni iskaz ili otkloni sve nepotpunosti, dvosmislenosti ili proturječnosti. Pitanja se postavljaju na jasan i lako razumljiv način bez obmanjujućih ili neistinitih tvrdnji te ne smiju biti sugestivna.

Članak 101.

(1) Prije saslušanja svjedoka uvijek je potrebno utvrditi njegov identitet, odnos s okrivljenikom, obavijestiti ga o pravu da odbije svjedočiti i, ako je potrebno, o dužnosti da ne svjedoči ili o mogućnosti vođenja postupka u skladu s člankom 55. stavkom 2. te o dužnosti govorenja istine, bez prikrivanja bilo čega. Svjedoka se obavješćuje i o važnosti iskaza u smislu javnog interesa i o kaznenim posljedicama lažnog svjedočenja. Ako se osoba mlađa od 15 godina sasluša kao svjedok, daju joj se upute na način koji je primjeren njezinoj dobi.

(2) Na početku saslušanja svjedoka se pita o njegovu odnosu s predmetom i strankama te, prema potrebi, o svim drugim okolnostima relevantnima za utvrđivanje njegove vjerodostojnosti. Saslušanje svjedoka provodi se tako da se, koliko je to moguće, pruži potpuna i jasna slika činjenica relevantnih za kazneni postupak koje je svjedok uočio vlastitim osjetilima. Svjedoku se daje prilika da bez prekida svjedoči o svemu što zna o predmetu i o tome

gdje je stekao saznanja o okolnostima koje je naveo. Tijekom saslušanja mora se osigurati zaštita njegove osobe, posebno u pogledu njegovih osobnih podataka i privatnog života.

(3) Od svjedoka se može zatražiti da dopuni svoj iskaz ili da otkloni sve nepotpunosti, dvosmislenosti ili proturječnosti. Pitanja koja se odnose na privatni život svjedoka koji se sasluša, posebno u slučaju žrtve kaznenog djela, mogu se postaviti samo ako je potrebno pojasniti činjenice relevantne za kazneni postupak i moraju se postaviti na posebno osjetljiv način i što je moguće iscrpnije kako se saslušanje ne bi trebalo ponavljati. Pitanja se formuliraju na način koji je primjeren dobi, osobnom iskustvu i psihološkom stanju svjedoka, čemu se posvećuje odgovarajuća pozornost. Svjedoku se ne smiju postavljati pitanja koja sadržavaju obmanjujuće ili lažne tvrdnje ili se odnose na stvari koje treba utvrditi samo na temelju njegova svjedočenja.

(4) Ako je to potrebno za utvrđivanje vjerodostojnosti rukopisa, svjedoku se može naložiti da napiše određeni potreban broj riječi.

(m) Zakon o kaznenom postupku ne sadržava posebne odredbe o tumačenju videokonferencije pa se primjenjuju opća pravila o tumačenju iz članka 2. stavka 14. i članka 28. Zakona o kaznenom postupku. U skladu s člankom 2. stavkom 14. Zakona o kaznenom postupku svaka osoba koja izjavi da ne vlada češkim jezikom ima pravo pred tijelima kaznenog progona koristiti svoj materinski jezik ili jezik kojim vlada. Takva izjava okrivljenika razlog je za imenovanje tumača u skladu s prvom rečenicom iz članka 28. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku.

Članak 2. stavak 14.

(...)

(14) Tijela kaznenog progona provode postupak i sastavljaju svoje odluke na češkom jeziku. Svatko tko izjavi da ne vlada češkim jezikom ima pravo pred tijelima kaznenog progona koristiti svoj materinski jezik ili jezik kojim vlada.

(...)

Članak 28.

(1) Ako je potrebno prevesti ili protumačiti sadržaj dokumenta, iskaza ili druge postupovne radnje ili ako okrivljenik ostvaruje pravo iz članka 2. stavka 14., imenuje se tumač; isto vrijedi i za imenovanje tumača za osobu s kojom nije moguće komunicirati osim putem jednog od sustava za komunikaciju s gluhim i gluhoslijepim osobama. Tumač može biti i zapisničar. Ako okrivljenik ne navede jezik kojim vlada ili navede jezik ili dijalekt koji nije jezik njegove etničke skupine niti službeni jezik njegove zemlje državljanstva, a nijedna osoba nije uvrštena na popis tumača za taj jezik ili dijalekt, tijelo kaznenog progona imenuje tumača za jezik njegove etničke skupine ili službeni jezik njegove zemlje državljanstva. U slučaju osobe bez državljanstva to znači zemlje prebivališta ili zemlje podrijetla.

(...)

(n) kako se sprečava neovlašteni pristup osjetljivim podacima ili prijenos podataka nepoznatim subjektima

Videokonferencije koje su u tijeku zaštićene su šifriranjem po načelu „s kraja na kraj” (svaki uređaj ima jedinstveni certifikat generiran izravno za njega) i upotrebljava se metoda Lets encrypt (certifikati opreme mijenjaju se svakih 60 dana). Videokonferencije WEB RCT, za koje se koriste aplikacije na računalo, pregledniku ili mobilnom uređaju, zaštićene su lozinkom u trenutku zakazivanja sastanka. Postoji i mogućnost održavanja sastanaka u okviru lokalne mreže (domene), pri čemu sastanku mogu prisustvovati isključivo pozvane osobe ili službenici pravosuđa. Na primjer, postoje i videokonferencijske sobe zaštićene lozinkom koja je jedinstvena za svaku sobu.

Sigurnost same snimke osigurava se aktivnim registrom skupina i prava, pri čemu se pristup spisu odobrava samo korisnicima s relevantnim pravima, bez kojih se ne može pristupiti spisu sa zapisima.

4. Pristojbe za postupke u građanskim i trgovačkim stvarima

I. Naplaćivanje pristojbe za postupke pred češkim sudovima

Sudske pristojbe u postupcima pred češkim sudovima uređene su Zakonom br. 549/1991 o sudskim pristojbama, kako je izmijenjen. Pristojbe se mogu naplaćivati samo za postupke ili upravne akte navedene u prilogu tom Zakonu pod nazivom „Tablica pristojba”.

Pristojbu bi trebalo platiti zajedno s podnošenjem zahtjeva za pokretanje odgovarajućeg postupka. Ako sudionik ne zna koliki je iznos sudske pristojbe i zbog toga je ne plati u trenutku podnošenja tužbe, sud je dužan zatražiti od njega da ispunji dodatnu obvezu plaćanja pristojbe. U opomeni sud mora obavijestiti sudionika o broju računa na koji se plaća pristojba i njezinom iznosu te odrediti rok od najmanje 15 dana. Ako sudska pristojba i dalje nije plaćena u dodatnom roku, sud će obustaviti postupak.

U tablici pristojbi razlikuju se pristojbe za troškove postupka i pristojbe za pojedinačne radnje. Iznosi pristojbi navedeni su u češkim krunama. Ako je osnovica za pristojbu izražena u stranoj valuti, postotak pristojbe izračunava se iz njezine osnovice preračunate u češku valutu prema tečaju Češke narodne banke koji vrijedi prvog dana kalendarskog mjeseca u kojem pristojba dopijeva ili u kojem sud donosi odluku o obvezi njezina plaćanja. Za konverziju valuta za koje Češka narodna banka nije objavila tečaj upotrebljava se tečaj u USD za tu valutu, kako ga je prijavila središnja banka ili banka s jednakovrijednim statusom u zemlji u kojoj je preračunata valuta valjana. Obveznik plaćanja pristojbe mora dokazati valjanost valutnog tečaja koji se primjenjuje tako da sudu dostavi dokument dobiven od Ministarstva vanjskih poslova.

II. Iznos sudskih pristojbi

(a) Pristojbe za troškove postupka

Kad je riječ o pristojbama za troškove postupka, osnovna je polazna točka izračun sudske pristojbe iz traženog novčanog iznosa, što je slučaj i za postupak za sporove male vrijednosti i europski platni nalog. Za iznose do 20 000 CZK pristojba se utvrđuje na paušalnoj osnovi (1 000 CZK), između 20 000 CZK i 40 000 000 CZK, pristojba iznosi 5 % traženog iznosa, a za iznos veći od 40 000 000 CZK pristojba iznosi 2 000 000 CZK i 1 % iznosa koji premašuje 40 000 000 CZK, a iznosi veći od 250 000 000 CZK ne računaju se.

Posebna kategorija pristojba uvedena je Zakonom samo za elektroničke platne naloge, a u tom se slučaju iznos sudske pristojbe utvrđuje na sljedeći način:

1. do i uključujući 10 000 CZK: 400 CZK
2. za iznose veće od 10 000 CZK do i uključujući 20 000 CZK: 800 CZK
3. za iznose veće od 20 000 CZK: 4 % iznosa.

Za sporove koji se odnose na novčanu nematerijalnu štetu u iznosu do 200 000 CZK pristojba je paušalna (2000 CZK), nakon čega slijedi 1 % traženog iznosa.

Osim toga, Zakonom je propisan niz drugih pravila za predmete u kojima se spor ne odnosi na novčano plaćanje, a pristojbe se u takvim predmetima utvrđuju na paušalnoj osnovi. Na primjer, za spor oko nepokretne imovine, 5000 CZK za svaku nekretninu i 15 000 CZK za svako poduzeće.

Utvrđuju se i posebne sudske pristojbe u sljedećim predmetima:

- izdavanje privremene mjere – 1000 CZK
- u stvarima koje se odnose na nagodbu o zajedničkoj bračnoj imovini i zajedničkom vlasništvu – 2000 CZK (taj se iznos povećava za 5000 CZK po nekretnini i 15 000 CZK po poduzeću)
- u predmetima koji se odnose na uzdržavanje – 500 CZK za iznose do 50 000 CZK, nakon čega slijedi 1 % iznosa, do najviše 15 000 CZK
- za zahtjev za priznavanje stranih odluka u bračnim sporovima i utvrđivanje roditeljstva – 2000 CZK
- za zahtjev kojim se pokreće postupak u okviru sporednog spora (stečajni postupak) koji se odnosi na novčano potraživanje – sudska pristojba iznosi 1000 CZK za iznose do 20 000 CZK, a zatim 5 % traženog iznosa
- za zahtjev kojim se pokreće postupak u okviru sporednog spora koji se ne odnosi na novčano

potraživanje:

1. u sporu koji se odnosi na vjerodostojnost, iznos ili rang potraživanja – 5000 CZK
2. za svaku nekretninu – 5000 CZK
3. za svako poduzeće ili za svaku njegovu organizacijsku jedinicu – 15 000 CZK
4. u ostalim predmetima – 2000 CZK.

Postoji i rezidualna odredba koja se primjenjuje u preostalim predmetima koji ne uključuju novčano potraživanje ili bilo koju od izričito navedenih kategorija. Tom se rezidualnom odredbom predviđa sudska pristojba u iznosu od 2000 CZK.

Za žalbeni postupak (redovni žalbeni postupak) iznos sudske pristojbe utvrđuje se na isti način kao i za prvostupanjsku tužbu.

Za izvanredni žalbeni postupak pristojba se utvrđuje na paušalnoj osnovi:

1. novčano potraživanje do i uključujući 100 000 CZK – 7000 CZK
2. za svaku nekretninu – 14 000 CZK
3. za svako poduzeće ili za svaku njegovu organizacijsku jedinicu – 28 000 CZK
4. u ostalim slučajevima – 14 000 CZK

(b) Pristojbe za upravne akte

Sudske pristojbe za upravne akte utvrđuju se na paušalnoj osnovi. Na primjer,

- 300 CZK za izdavanje potvrde ili potvrde u skladu s pravom Europske unije
- 500 CZK za izdavanje izmjene ili poništenja Europske potvrde o nasljeđivanju
- 150 CZK za izdavanje službene potvrde o činjenicama iz sudskih spisa
- 1000 CZK za sastavljanje podneska za sudske evidencije ako je to dopušteno češkim pravom
- 70 CZK za izradu preslike odluke, zapisnika i ovjerenog izvotka iz registara i evidencija po stranici ili njezinu dijelu
- 20 CZK za izradu preslike (fotokopije) dokumenata, zapisnika, priloga, zapisa, drugih dijelova spisa i drugih pomagala za bilježenje kojima raspolaže sud, uključujući njihove izvatke, za svaku stranicu ili njezin dio
- 50 CZK za dostavu kopije elektroničkih podataka u datoteci na trajnom mediju, za svaki medij
- 100 CZK za prijepis audiozapisa ili audiovizualnog zapisa u obliku snimke, za svaku stranicu ili stranicu dijela.

5. Metode elektroničkog plaćanja

Bankovni prijenos trenutačno je jedini elektronički način plaćanja u Češkoj za potrebe plaćanja sudske pristojbi. Pristojbe se plaćaju bankovnim prijenosom na račun nadležnog suda. Bankovni podaci dostupni su na internetskim stranicama pojedinačnih sudova, koje se nalaze na internetskom portalu justice.cz/.

6. Obavijest o ranoj upotrebi decentraliziranog IT sustava

Češka ne predviđa ranu upotrebu decentraliziranog IT sustava prije datuma upotrebe utvrđenog u skladu s člankom 26. stavkom 3. u vezi s člankom 10. stavkom 3. Uredbe (EU) 2023/2844 Europskog parlamenta i Vijeća.

7. Obavijest o ranoj upotrebi videokonferencije u građanskim i trgovačkim stvarima

Češka ne predviđa ranu upotrebu videokonferencije u građanskim i trgovačkim stvarima prije 1. svibnja 2025. u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) 2023/2844 Europskog parlamenta i Vijeća.

8. Obavijest o ranoj upotrebi videokonferencije u kaznenim stvarima

Češka ne predviđa ranu upotrebu videokonferencije u kaznenim stvarima prije 1. svibnja 2025. u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) 2023/2844 Europskog parlamenta i Vijeća.

■ Posljednji put ažurirano: 18/05/2026

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.